

Príprava a realizácia projektov Správy NP Poloniny

- Národný park Poloniny ako samostatný právny subjekt vznikol k 31.03.2022
- Dvtedy bol organizačnou jednotkou Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky so sídlom v Banskej Bystrici
- v minulosti čerpal Národný park finančné prostriedky zo zdrojov EÚ len ako zapojený partner prostredníctvom Štátnej ochrany prírody SR
- V súčasnosti realizujeme ešte dva takéto projekty v spolupráci so Štátnou ochranou prírody, kde sme zapojený ako partner:
 - Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o Národný park Poloniny
 - Realizácia programov starostlivosti o veľké šelmy na Slovensku
- Nosnými projektami pre činnosť a rozvoj aktivít v NP Poloniny sú projekty realizované z Operačného programu Kvalita životného prostredia

➤ Realizácia vybraných aktivít Programu starostlivosti o Národný park Poloniny

- Kód projektu: 310011ANV5
- Celkové oprávnené výdavky: 2 250 029,83 EUR (z toho pre LPM š. p. Ulič - 1 091 579, 77 EUR a pre LPUS Zvala - 159 680,09 EUR)
- z toho výdavky pre NP Poloniny: **186 886,88 EUR**
- Obdobie realizácie: 01.01.2021 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity vo vybraných lesných porastoch a trvalých trávnych porastoch sústavy NATURA 2000, konkrétne 9 druhov vtákov, 1 druh cicavcov a 1 biotop európskeho významu v lesných ekosystémoch a 1 biotop európskeho významu v lúčnych ekosystémoch,
- Kúpa vybavenia pre zabezpečenie starostlivosti (IKT, dron s integrovanou kamerou, GNS prijímače, telemetrický obojok),
- Výsadba sadu krajových odrôd ovocných stromov, oplotenie sadu (aktivitu sa nepodarí zrealizovať),
- Strojové kosenie spojené s odstránením pokosenej trávy

Výstupy: monitoring a starostlivosť o 3,38 ha biotopov

- **Realizácia programu starostlivosti o veľké šelmy na Slovensku**
 - Kód projektu: 310011L489
 - Celkové oprávnené výdavky pre NP Poloniny: 11 025,00 EUR
 - Obdobie realizácie: 01.04.2022 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Šetrenie škôd spôsobených veľkými šelmami, terénne obhliadky, úhrada náhrad,
- Ochrana biotopov veľkých šeliem pred nežiadúcimi antropickými vplyvmi,
- Zabezpečenie eliminácie vnaďísk a krmovísk pre raticovú zver, ktoré sú založené v rozpore s platnou legislatívou na úseku poľovníctva,
- Riadenie a činnosť zásahového tímu pre medveďa hnedého,
- Oblasť monitoringu: evidencia všetkých škôd spôsobených veľkými šelmami na poľnohospodárskych plodinách, včelstvách a včelárskych zariadeniach, hospodárskych zvierat, ovocných drevinách a kroch, pastierskych strážnych psoch, poľovnej zveri, živote a zdraví fyzických osôb a majetku

Výstupy: monitoring a starostlivosť o 49,7238 ha biotopov

➤ Starostlivosť o územie v správe Národného parku Poloniny

Zdroj financovania: Ministerstvo životného prostredia SR, OP Kvalita životného prostredia

Celkové oprávnené výdavky: 569 622,28 EUR

Zmluva o poskytnutí NFP: <https://crz.gov.sk/zmluva/7879715/>

Obdobie realizácie: 01.01.2023 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Starostlivosť o lesné a lúčne ekosystémy národného parku s cieľom dosiahnuť lepší stav ochrany druhov a biotopov, celkom 167,91 ha,
- Posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy NATURA 2000,
- Zabezpečenie starostlivosti o pozemky vo vlastníctve štátu, ktoré boli delimitované z LPM š. p. Ulič, v súčasnosti Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, OZ Ulič,
- Rekonštrukcia a obnova turistickej infraštruktúry na lokalite Grófske chyžky (novostavba altánku, 3 informačné tabule a socha včely v lokalite lúky Medovej baby)

➤ **Projektová dokumentácia: Udržiavacie a rekonštrukčné práce - Terénna stanica Osadné**

Zdroj financovania: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, IROP

Celkové oprávnené výdavky: 17 298,32 EUR

Zmluva o poskytnutí NFP: <https://crz.gov.sk/zmluva/7878435/>

Obdobie realizácie: 01.01.2023 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Vypracovanie realizačnej PD rekonštrukcie terénnej stanice Osadné ako podklad pre následnú rekonštrukciu a prevádzkovanie objektu podľa súčasných štandardov.
- Plánované využitie objektu pre účely informačnej kancelárie, v prípade nutnosti s možnosťou ubytovania v podkroví pre menšie skupiny návštevníkov.

- **Projektová dokumentácia: Zníženie energetickej náročnosti budovy a opatrenia na zmiernenie a prispôsobenie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy, Informačné stredisko Nová Sedlica**

Zdroj financovania: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, IROP

Celkové oprávnené výdavky: 45 246,73 EUR

Zmluva o poskytnutí NFP: <https://crz.gov.sk/zmluva/7878469/>

Obdobie realizácie: 01.01.2023 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Vypracovanie realizačnej PD pre následnú rekonštrukciu a prevádzkovanie objektu podľa súčasných štandardov.
- Plánované využitie hlavného objektu pre účely organizovania seminárov/konferencií, tiež ubytovanie návštevníkov.
- Plánované využitie objektu garáže po rekonštrukcii a nadstavbe pre účely informačnej kancelárie, súčasťou návrhu bude aj vybudovanie zelenej infraštruktúry v rámci areálu.

➤ **Projektová dokumentácia: Rekonštrukcia horskej chaty a doplnenie mobiliáru na lokalite Grófske chyžky**

Zdroj financovania: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, IROP

Celkové oprávnené výdavky: 32 635,00 EUR

Zmluva o poskytnutí NFP: <https://crz.gov.sk/zmluva/7878482/>

Obdobie realizácie: 01.01.2023 - 31.12.2023

Ciele/aktivity:

- Vypracovanie realizačnej PD pre následnú rekonštrukciu a prevádzkovanie objektu podľa súčasných štandardov
- Plánované využitie objektu pre účely organizovania seminárov, workshopov, kurzov s prírodovedným zameraním pre zvyšovanie environmentálneho povedomia návštevníkov, tiež ubytovanie návštevníkov, okolie aj pre účely exteriérových výučbových programov

➤ **Obnova tradičných architektonických prvkov a rekonštrukcia terénnej stanice**

Zdroj financovania: Ministerstvo životného prostredia SR, Plán obnovy a odolnosti Slovenska

Celkové oprávnené výdavky: 130 724,30 EUR

Zmluva o poskytnutí NFP: <https://crz.gov.sk/zmluva/7733843/>

Obdobie realizácie: 01.01.2023 - 31.12.2023 -

Ciele/aktivity:

- Zlepšenie turistickej infraštruktúry a zachovanie kultúrnych hodnôt krajiny prostredníctvom obnovy tradičných architektonických prvkov z územia národného parku - oborohov v počte 12 ks
- Plánované využitie objektu pre účely organizovania seminárov, workshopov, kurzov s prírodovedným zameraním pre zvyšovanie environmentálneho povedomia návštevníkov, tiež ubytovanie návštevníkov, okolie aj pre účely exteriérových výučbových programov

➤ Záchrana zubra v Karpatoch

Zdroj financovania: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, INTERREG PL-SK

Celkové oprávnené výdavky: 628 574,00 EUR, z toho rozpočet NP Poloniny: 285 608,00 EUR

Obdobie realizácie: 01.09.2023 - 31.08.2025 (projekt v procese hodnotenia)

Partneri projektu: Fundacja Bieszczadzka, Žilinská univerzita v Žiline, Výskumný ústav vysokohorskej biológie,

Ciele/aktivity:

- Monitoring a zber dát, inštalácia GPS obojkov na monitoring pohybu zubrov, prostredníctvom termovízie po nasnímaní oka zubra, odovzdanie získaného materiálu pre DNA a ďalšie analýzy a expertízu.
- Molekulárna analýza vzoriek pre návrh riešení, v prvej etape rekognoskácia terénu, vytypovanie vhodných lokalít na odber biologických vzoriek, optimalizácia zberu, DNA analýza vzoriek a priebežné vyhodnocovanie údajov, návrh využiteľnosti v ochrane domácich zvierat.
- Stratégia a akčný plán zachovania zubra európskeho v MBR Východné Karpaty, na základe poznatkov získaných z terénnych pozorovaní a laboratórnych analýz, opatrenia využiteľné aj v súvislosti s včasným varovaním pred chorobou thelaziózy u zubra hrivnatého ale aj u domácich zvierat.

➤ Karpatská tmavá obloha

Zdroj financovania: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, INTERREG PL-SK

Celkové oprávnené výdavky: 340 060,00 EUR, z toho rozpočet NP Poloniny: 64 530,00 EUR

Obdobie realizácie: 01.09.2023 - 31.08.2025 (projekt v procese hodnotenia)

Partneri: Stowarzyszenie Horyzonty Rzeszów (hlavný partner), Gmina Lubaczów, Gmina Wisniowa, Teleskop n. f.

Ciele/aktivity:

- Monitoring miery svetelného znečistenia nočného neba ako určujúci faktor kvality života, prostredníctvom inštalácie stacionárnych meracích staníc, pomocou ktorých bude realizovaná analýza dát a korelácia s ďalšími fyzikálno - meteorologickými parametrami,
- Príprava projektovej dokumentácie,
- Realizácia meracej stanice svetelného znečistenia v lokalite Havešová,
- Výstavba altánku,
- Inštalácia 5 informačných tabúl,
- Organizácia podujatia.

➤ CEWoPGOV

Multi-dimensional and cross-territorial governance model for activation of the World War I heritage to foster sustainable socio-economic development of remote territories of Central Europe /
Multidimenzionálny a medzisektorový model správy pre aktiváciu dedičstva prvej svetovej vojny na podporu udržateľného sociálno-ekonomického rozvoja odľahlých území strednej Európy

Zdroj financovania: INTERREG Central Europe

Celkové oprávnené výdavky: 1 699 120,24 EUR, z toho rozpočet NP Poloniny: 181 439,65 EUR

Trvanie projektu: 30 mesiacov (projekt v procese hodnotenia)

Partneri: Posoški razvojni center (SI) (hlavný partner), Ustanova "Fundacija Poti miru v Posočju" (SI), Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SI), PromoTurismoFVG (I), GAL VENEZIA ORIENTALE (I), Museo Storico Italiano della Guerra (I), Miasto Gorlice (PL), Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska (PL), Mórahalom Városi Önkormányzat (H), In Flanders Fields Museum (B).
Asociovaní partneri zo SR: Obec Stakčín, Pamiatkový úrad Slovenskej republiky

Ciele/aktivity:

- Akčný plán pre nadnárodné riadenie Walk of Peace/Chodníka mieru, 15 organizácií spolupracujúcich naprieč hranicami v rámci CEWoP,
- 2 pilotné riešenia v rôznorodých funkčných územiach.

➤ MAB_FOR_NATURE

Improving the effectiveness of the Man and Biosphere UNESCO areas in central Europe, based on solutions developed for the “East Carpathians” MaB site /

Zlepšenie účinnosti lokalít UNESCO "Človek a biosféra" v strednej Európe na základe riešení vyvinutých pre lokalitu MaB "Východné Karpaty"

Zdroj financovania: INTERREG Central Europe

Celkové oprávnené výdavky: 1 202 763,00 EUR, z toho rozpočet NP Poloniny: 291 740,00 EUR

Trvanie projektu: 30 mesiacov (projekt v procese hodnotenia)

Partneri: Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (PL) (hlavný partner), Bieszczadzki Park Narodowy (PL), Aegis n.o. (SK), CIPRA International Lab GmbH (A). Asociovaní partneri: Užanský národný park (UA), Zespół Karpackich Parków (PL)

Ciele/aktivity:

- Analýza systémov spravovania rezervácií MaB UNESCO v strednej Európe a odporúčania najlepších riešení pre lokalitu MaB "Východné Karpaty",
- Akčný plán na roky 2026-2035 pre lokalitu MaB "Východné Karpaty", Stratégia zeleného a cezhraničného cestovného ruchu v lokalite MaB "Východné Karpaty",
- Zlepšenie spolupráce medzi 10 lokalitami MAB v rámci Strednej Európy, Knižnica dobrých príkladov MAB Východné Karpaty.

➤ **LBN**
Life Balance With Nature / Život v rovnováhe s prírodou

Zdroj financovania: INTERREG Central Europe

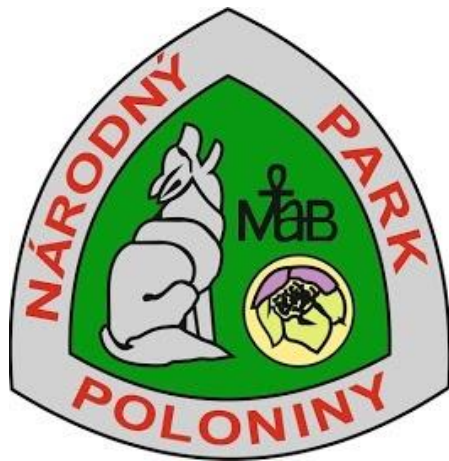
Celkové oprávnené výdavky: 1 534 380,00 EUR, z toho rozpočet NP Poloniny: 152 360,00 EUR

Trvanie projektu: 30 mesiacov (projekt v procese hodnotenia)

Partneri projektu: Obec Mealhada (P) (hlavný partner), Nadácia Bussaco (P), Flámske lesnícke združenie BOS+ (B), Obec Molve (HR), Župa Vas (H), Obec Liepaja (LV), Nadácia Kultúrny šok (PL), Univerzita v Turku (FIN). Asociovaní partneri zo SR: Lesná pedagogika, o. z., Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, Prešovský samosprávny kraj.

Ciele/aktivity:

- Obnoviť, organizovať a rozvíjať aktivity v každej krajine, nové chodníky v lesoch a záhradách, rámec aktivít zameraných na prírodu, outdoorové aktivity, telesné cvičenie a d'.,
- Definovať spoločnú komunikačnú, digitálnu platformu a vytvoriť sieť odborníkov a zainteresovaných strán na poskytovanie poradenstva a podpory,
- Podporovať aktivity s medzinárodnými partnermi, identifikovať a zdieľať osvedčené postupy, vzájomné výmeny, konferencie, webové semináre, študijné návštevy, workshopy, školenia a špecializované služby.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Mgr. Miroslava Špitaliková
projektová manažérka

miroslava.spitalikova@nppoloniny.sk

0910 568 773

výročie cezhraničnej
Biosférickej rezervácie
Východné Karpaty
Poľsko/Slovensko/Ukrajina
(1998 – 2023)

unesco

Biosférická rezervácia